

I

(Resolutsioonid, soovitused ja arvamused)

RESOLUTSIOONID

REGIOONIDE KOMITEE

KOMITEE TÄISKOGU 133. ISTUNGJÄRK, 6.2.2019–7.2.2019

Euroopa Regioonide Komitee resolutsioon „Võitlus vihakõne ja vihakuritegude vastu“

(2019/C 168/01)

EUROOPA REGIOONIDE KOMITEE,

- tundes sügavat vapustust ja kurbust Gdański linnaeja ja komitee liikme Paweł Adamowiczi mõrva pärast – ta oli vabaduse, solidaarsuse, demokraatia, sotsiaalse kaasatuse ja väärikuse väärtusi kaitsev ja edendav tõeline eurooplane;
  - võttes arvesse Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni;
  - võttes arvesse ELi põhiõiguste hartat;
  - võttes arvesse komitee 6. veebruari 2019. aasta arvamust „Euroopa lähenemisviis veebis leviva väärinfoga võitlemiseks“;
  - võttes arvesse komitee 15. juuni 2016. aasta arvamust „Võitlus radikaliseerumise ja vägivaldse ekstremismi vastu: kohaliku ja piirkondliku tasandi ennetusmehhanismid“;
  - võttes arvesse Euroopa Parlamendi 30. jaanuari 2019. aasta arutelu teemal „Võitlus demokraatlikult valitud esindajate vastu suunatud vihkamise ja füüsilise vägivalda kliimaga“;
  - võttes arvesse rassismi, ksenofoobia ja muude sallimatuse vormide vastu võitlemise ELi kõrgetasemelise töörühma tegevust;
  - võttes arvesse vajadust süvendada kodanikega dialoogi, pidades muu hulgas silmas käimasolevaid ja tulevasi kohaliku, piirkondliku, riikliku ja Euroopa tasandi valimisi;
1. on sügavalt mures vihakõne ja vihakuritegude kasvu ning avaliku arutelu leiguse pärast, mis põhjustab Euroopa Liidus igasugust vägivalda, äärmuslust, propagandat ja sallimatust ning seab kahtluse alla Euroopa projekti alustalad. Komitee tõdeb murega, et mitmes riigis langevad rahvasaadikud oma demokraatlike ülesannete täitmisel lubamatu mõju alla. Populism ja ebademokraatlikud jõud panevad demokraatia proovile ja võivad ajapikku selle toimimist nõrgendada;
  2. juhib tähelepanu asjaolule, et EL rajaneb ühistel põhiväärtustel, mis hõlmavad inimväärikust ja mittediskrimineerimist, nagu on sätestatud Euroopa Liidu lepingu artiklis 2, samuti väljendusvabadust, mis on sätestatud Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni artiklis 10 ja Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklis 11;
  3. eeldab, et Euroopa, riiklik, piirkondlik ja kohalik valitsemistasand, meedia, kodanikuühiskonna organisatsioonid, majandustegevuses osalejad ja üksikisikud austavad neid väärtusi, sest need moodustavad vastastikuse usalduse ja mõistmise aluse ning on avatud ja demokraatliku ühiskonna nurgakivi;
  4. juhib tähelepanu sellele, et vaenulik retoorika lõhestab meie ühiskonda, põhjustab hirmu ja radikaliseerumist, solvab ja alandab inimesi ning võib kaasa tuua ränki tegusid. See hävitab meie kõigi ühise eesmärgi: tugev Euroopa, ühinenud mitmekesisuses, rahu ja ühised väärtused;

5. kutsub kõiki valitsustasandeid üles võtma meetmeid, et ennetada ja kaitsta kodanikke vägivalda, ahistamise, vihakõne ja vihakuritegude eest; nõuab lisaks, et kõik parteid kui tõhusa demokraatia alustalad hoiduksid poliitilise eelise saamise eesmärgil vihakõne ja propaganda kasutamisest;

6. märgib, et kohaliku ja piirkondliku tasandi poliitikud, eelkõige linnapead ja volikogu liikmed, on sagedamini vihkamise ja füüsilise vägivalda ohvrid, kuna nad on kodanikele lähedal;

7. märgib, et üheskoos kodanikuühiskonna arvukate kohalike ja piirkondlike algatuste ja osalejatega on nad sallimatuse vastu võitlemisel eeslinil, samas lasub neil kohustus ja ka vastutus võidelda vägivaldse käitumise ja vaenulikkust õhutava kõne vastu;

8. kutsub kõiki ELi liikmesriike ja kõiki valitsustasandeid üles investeerima haridusse ja suurendama kodanike teadlikkust, et nad mõistaksid üksteise austamise vajadust ning vihakõnest ja vihakuritegudest tulenevat tõsist ohtu inimestele, ühiskonnale ja demokraatialle;

9. kutsub üles edendama vastutustundlikku internetikasutust ja meediapädevust, et anda kodanikele, eelkõige noortele, teadmisi ja oskusi vihakõne ja vihakuritegusid tuvastada ning nende vastu võidelda internetis ja mujal;

10. kutsub kõiki sotsiaalmeedia- ja internetiplatvormi üles võtma ühise vastutuse väljendusvabaduse edendamise ja hõlbustamise eest, võideldes samal ajal vihakõne ja vihakuritegude vastu kooskõlas internetis leviva vihakõne vastu võitlemise tegevusjuhendiga, milles Facebook, Twitter, Microsoft ja YouTube leppisid Euroopa Komisjoniga 2016. aasta mais kokku; nõuab samuti tõhusaid vahendeid anonüümsusele ja libakontodele lõpu tegemiseks ning pimeveebi jälgimiseks, sest seda kasutatakse sageli radikaalse sisu levitamiseks;

11. võtab teadmiseks internetis leviva vihakõne vastase võitluse tegevusjuhendi neljanda hindamise, mille Euroopa Komisjon esitas 4. veebruaril 2019, kuid märgib, et 72 % juhtudest ei reageerinud osalenud IT ettevõtjad vihakõne teavitustele sisu kustutamiseks. Komitee väljendab samas kahetsust, et kasutajatele tagasiside andmise määr on langenud 65,4 %ni, toetades seega kavatsust täiendada tegevusjuhendis kirjeldatud vabatahtlikku lähenemisviisi regulatiivmeetmetega ELi tasandil;

12. toetab paremat koostööd ja ühist teabevahetust kõigi valitsustasandite, politsei, prokuratuuri ja õigusasutuste ning kodanikuühiskonna organisatsioonide vahel, et tuvastada vihakõne ja vihakuriteod juba varakult, rakendada asjakohaseid meetmeid nende ennetamiseks ja nende vastu võitlemiseks ning tagada korrektne uurimine, süüdistuse esitamine, süüdimõistmine ja karistuse määramine;

13. peab oluliseks, et igas liikmesriigis luuakse koostöös ELi ning kohalike ja piirkondlike omavalitsustega toetust ja juhendamist pakkuv hoiatussüsteem, et tuttavad ja pereliikmed saaksid kiiresti ja hõlpsasti abi kohe, kui ilmnevad esimesed märgid kalduvusest vägivaldseks äärmusluseks ja vihakuritegudeks;

14. nõuab vihakõne ja vihakuritegude ohvrite ja tunnistajate toetamist ja solidaarsust nendega ning innustab neid teavitama seda liiki käitumisest asjaomaseid ametiasutusi, kes peavad tagama ohvrite ja tunnistajate kaitse; nõuab meetmete ja mehhanismide kehtestamist, et hõlbustada kriminaalõigusasutuste tõhusamat asjakohast koostööd ohvrite, kodanikuühiskonna ja kogukonnapõhiste organisatsioonidega;

15. tõdeb, et olemasolevad vahendid ei ole taganud inimõiguste ja inimväärikuse täielikku kaitset, ning kutsub seetõttu liikmesriike üles tegema koostööd nii kohalike ja piirkondlike omavalitsuste kui ka ELiga, et töötada kooskõlas subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõttega välja tõhusad õigusaktid ja vahendid vihakõne ja vihakuritegudele õhutamise vastu võitlemiseks; ⁽¹⁾

16. teeb komitee presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon komisjonile, Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Ülemkogu eesistujale, ELi nõukogu eesistujariigile Rumeeniale ning Euroopa Liidu parteiperele.

Brüssel, 7. veebruar 2019

Euroopa Regioonide Komitee

president

Karl-Heinz LAMBERTZ

⁽¹⁾ Kooskõlas rassismi, ksenofoobia ja muus vormis sallimatusega võitlemise ELi kõrgetasemelise töörühma juhistega.